

ข่าว

กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ส่วนเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์
โทร. 0 2241 5885 โทรสาร 0 2241 5885
[http:// www.cpd.go.th](http://www.cpd.go.th)

ข่าวนำนจากโรงสีพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

จังหวัดน่านมีสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง อากาศหนาวเย็นตลอดทั้งปี มีแม่น้ำน่าน ซึ่งมีต้นกำเนิดอยู่ที่เทือกเขาหลวงพระบางไหลผ่าน และเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญต่อวิถีชีวิตของชาวบ้านในพื้นที่ เนื่องจากคนน่านส่วนใหญ่ยังคงยึดอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก เกษตรกรในอดีตนิยมทำไร่เลื่อนลอย และปลูกพืชเชิงเดี่ยว เช่น ข้าวโพด แต่ยังมีพื้นที่นาปลูกข้าว คิดเป็นร้อยละ ๓๓ ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งจังหวัด

จนกระทั่งเมื่อปี ๒๕๔๙ เกิดพายุพัดกระหน่ำทางตอนเหนือของจังหวัดน่าน น้ำท่วมบ้านเรือนและพื้นที่การเกษตรได้รับความเสียหาย ไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้และขาดแคลนข้าวเพื่อการบริโภค ชาวบ้านประสบปัญหาและได้รับความเดือดร้อนอย่างหนัก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้พระราชทานแนวทางการช่วยเหลือให้กับราษฎรในพื้นที่ ทรงมีพระราชดำริจัดตั้งโครงการกองทุนข้าวพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีขึ้น และพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเงินกองทุนหมุนเวียน ๕๐๐,๐๐๐ บาทพร้อมทั้งข้าวสารและเมล็ดพันธุ์ข้าวให้แก่กองทุนในเบื้องต้น เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนข้าวและเป็นกองทุนข้าวสำรองสำหรับเกษตรกรที่ยากจนและผู้ประสบภัยพิบัติ และเป็นจุดกำเนิดของความมั่นคงทางอาหารให้กับคนในชุมชน ต่อมาได้ทรงพระราชทานเครื่องจักรโรงสีข้าวชุมชน เครื่อง CP-R ๑๐๐๐ สำหรับจัดตั้งโรงสีข้าวพระราชทาน พร้อมด้วยลานตากและยุ้งฉางเก็บข้าว โดยให้บริหารงานในรูปแบบของวิสาหกิจชุมชน และใช้วิธีการสหกรณ์มาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการ โดยโรงสีได้ดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิกมาแปรรูป สีเป็นข้าวสารจำหน่ายและบริการสีข้าวให้สมาชิกและชาวบ้านในพื้นที่ชุมชนใกล้เคียง

โรงสีข้าวพระราชทานในปัจจุบันกลายเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการผลิตข้าวสารของชุมชน และยังช่วยส่งเสริมให้ชาวบ้านเกิดการรวมกลุ่มสร้างเป็นชุมชนเข้มแข็ง และสามารถบริหารจัดการโรงสีได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างผลกำไรกลับคืนสู่ชาวบ้าน ปัจจุบันมีเกษตรกรที่ยึดอาชีพทำนาและเป็นสมาชิกส่งผลผลิตข้าวบ่อนให้กับโรงสีข้าวพระราชทานจำนวน ๑,๑๕๐ คน ทุนดำเนินงาน ๗,๖๕๗,๑๗๐.๘๒ บาท มีรายได้จากธุรกิจรวบรวมข้าวเปลือก จำหน่ายข้าวสาร บริการสีข้าว จำหน่ายผลผลิตพลอยได้จากการสีข้าว เช่น รำ ปลายข้าว แกลบ และจำหน่ายปัจจัยการผลิตให้กับสมาชิกเป็นเงินกว่า ๑๑ ล้านบาท ซึ่งทางโรงสีข้าว มีกำลังการผลิต จำนวน ๑ ตัน/ชั่วโมง หรือ ๘ ตัน/วัน และในปี ๒๕๕๖ ที่ผ่านมา ทางโรงสีได้รวบรวมข้าวจากสมาชิกเข้าสู่กระบวนการแปรรูปเป็นข้าวสาร แบ่งเป็น ข้าวเจ้า ๓๐๐ ตันและข้าวเหนียว ๒๐๐ ตัน

กรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยสำนักงานสหกรณ์จังหวัดน่าน ได้ส่งเจ้าหน้าที่คอยเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำเกี่ยวกับระบบการบริหารจัดการโรงสี การพัฒนาศักยภาพการผลิตข้าวสาร และการเพิ่มช่องทางการตลาด โดยการสนับสนุนเงินทุนสำหรับจัดซื้อวัสดุบรรจุภัณฑ์ และจัดหาเครื่องที่จำเป็นสำหรับกระบวนการรวบรวมข้าว รวมถึงจัดซื้อเครื่องซิลิโคนสุญญากาศ จำนวน ๑ เครื่อง สำหรับใช้บรรจุข้าวลงถุงสุญญากาศ เพื่อยกระดับการผลิตข้าวสารเป็นข้าวเกรดพรีเมียม โดยเริ่มตั้งแต่การพัฒนากระบวนการผลิตตั้งแต่ระดับไร่นา การเพาะปลูก การเก็บเกี่ยว การแปรรูป ไปจนถึงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และการขนส่งสินค้าเพื่อส่งถึงมือผู้บริโภค ควบคู่กับการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวให้เพียงพอและปลอดภัยจากสารพิษ โดยประสานความร่วมมือจากสถานีพัฒนาที่ดินน่าน ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพในนาข้าว การใช้สมุนไพรหมักไล่แมลงทดแทนการใช้สารเคมีทางการเกษตร และทางสำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน ร่วมกับกรมวิชาการเกษตรได้จัดทำโครงการตรวจรับรอง แปลง GMP ให้กับเกษตรกรในพื้นที่อำเภอท่าวังผา

พันธุ์ข้าวที่สามารถปลูกในพื้นที่จังหวัดน่าน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมปลูกข้าวเหนียวพันธุ์ กข.๖ มากที่สุด รองลงมาได้แก่พันธุ์ กข.๑๐ และ สันป่าตอง ๑ ซึ่งข้าวสองพันธุ์หลังนี้เป็นข้าวอายุสั้นที่เกษตรกรมักจะนำไปปลูกหมุนเวียนร่วมกับพืชชนิดอื่น ๆ ขณะเดียวกันข้าวเจ้าที่นิยมปลูกเป็นข้าวพันธุ์หอมมะลิ ๑๐๕ ซึ่งทางโรงสีข้าวพระราชทานได้นำเมล็ดพันธุ์ข้าวมาจากศูนย์เมล็ดพันธุ์ชุมชน ในอำเภอท่าวังผา และศูนย์วิจัยข้าวจังหวัดแพร่ เพื่อนำมาจำหน่ายให้กับสมาชิกในราคาที่ต่ำกว่าท้องตลาด และส่วนหนึ่งแบ่งให้สมาชิกยืมไปปลูกก่อน เมื่อสมาชิกเก็บเกี่ยวผลผลิตได้แล้วให้นำเงินมาชำระคืนตามมูลค่าเมล็ดพันธุ์ที่ได้ยืมไป ขณะที่สมาชิกบางส่วนมีความรู้เรื่องการคัดแยกและเก็บรักษา เมล็ดพันธุ์ได้แบ่งเมล็ดพันธุ์บางส่วนไว้สำหรับการเพาะปลูกในฤดูกาลถัดไป ซึ่งฤดูกาลเพาะปลูกจะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-มิถุนายน และสามารถเก็บเกี่ยวได้ตั้งแต่ปลายเดือนพฤศจิกายน-กลางเดือนธันวาคม

โรงสีข้าวจะรวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิกลำมาเข้าสู่กระบวนการแปรรูปเป็นข้าวสาร เพื่อนำออกจำหน่ายสู่ตลาดภายใต้ตราสินค้า “ข้าวน่าน” อยู่บนภาพปู่ม่านย่าม่าน ในตำนานกระชิบรัก ซึ่งเป็นภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในวัดภูมินทร์ ซึ่งเป็นภาพที่มีชื่อเสียงของจังหวัดน่าน สร้างเอกลักษณ์ให้ข้าวน่านของโรงสีข้าวพระราชทานแห่งนี้เป็นที่จดจำของผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น และเพิ่มทางเลือกด้วยข้าวสารหลากหลายประเภท อาทิ ข้าวหอมมะลิ ข้าวกล้องหอมมะลิ ข้าวเจ้ากล้องหอมนิล ข้าวกล้องไรซ์เบอร์รี่ ข้าวกล้องเหนียวดำ ข้าวกล้องเหนียวขาว และข้าวเหนียวคัดพิเศษกข.๖ บรรจุลงในถุงสุญญากาศขนาด ๑ และ ๒ กิโลกรัม ส่วนถุง ๕ กิโลกรัม เป็นการบรรจุแบบปกติ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการคัดเลือกให้นำไปวางจำหน่ายที่ร้านภูฟ้าทุกสาขาในกรุงเทพมหานคร

ปี ๒๕๕๖ ทางโรงสีข้าวพระราชทานได้จำหน่ายข้าวสารให้กับโรงพยาบาลน่าน จังหวัดทหารบก ธนาคารอมสิน วัดพระธาตุแช่แห้ง โรงเรียนในอำเภอท่าวังผา ปัว บ่อเกลือ ศูนย์จำหน่ายสินค้าโอท็อป จังหวัดน่าน หน่วยงานราชการ และกองงานในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นเงิน ๕,๓๐๑,๒๔๕ บาท และในปี ๒๕๕๗ ทางโรงสีข้าวพระราชทานมีเป้าหมายที่จะรวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิกประมาณ ๕๐๐ ตัน

โรงสีข้าวพระราชทาน นับเป็นต้นแบบให้เกษตรกรได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้การทำนาข้าวแบบยั่งยืน เป็นการสร้างกองทุนสำรองสำหรับเตรียมความพร้อมในการช่วยเหลือตนเองของเกษตรกรที่ยากจน บนพื้นฐานวิถีชีวิตพอเพียงและรักษาอาชีพดั้งเดิมของราษฎรในอำเภอท่าวังผาให้ดำรงอยู่ หากหน่วยงานใดหรือผู้ที่สนใจจะสั่งซื้อหรือสอบถามข้อมูลข้าวน่านของโรงสีข้าวพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน เพิ่มเติมสามารถโทรสอบถามได้ที่ ๐๘๗-๑๗๒๐๑๗๘ หรือ ๐๘๗-๑๗๒๘๘๐๘ และ ๐๕๔-๖๘๖๑๓๑

